Rekenhof

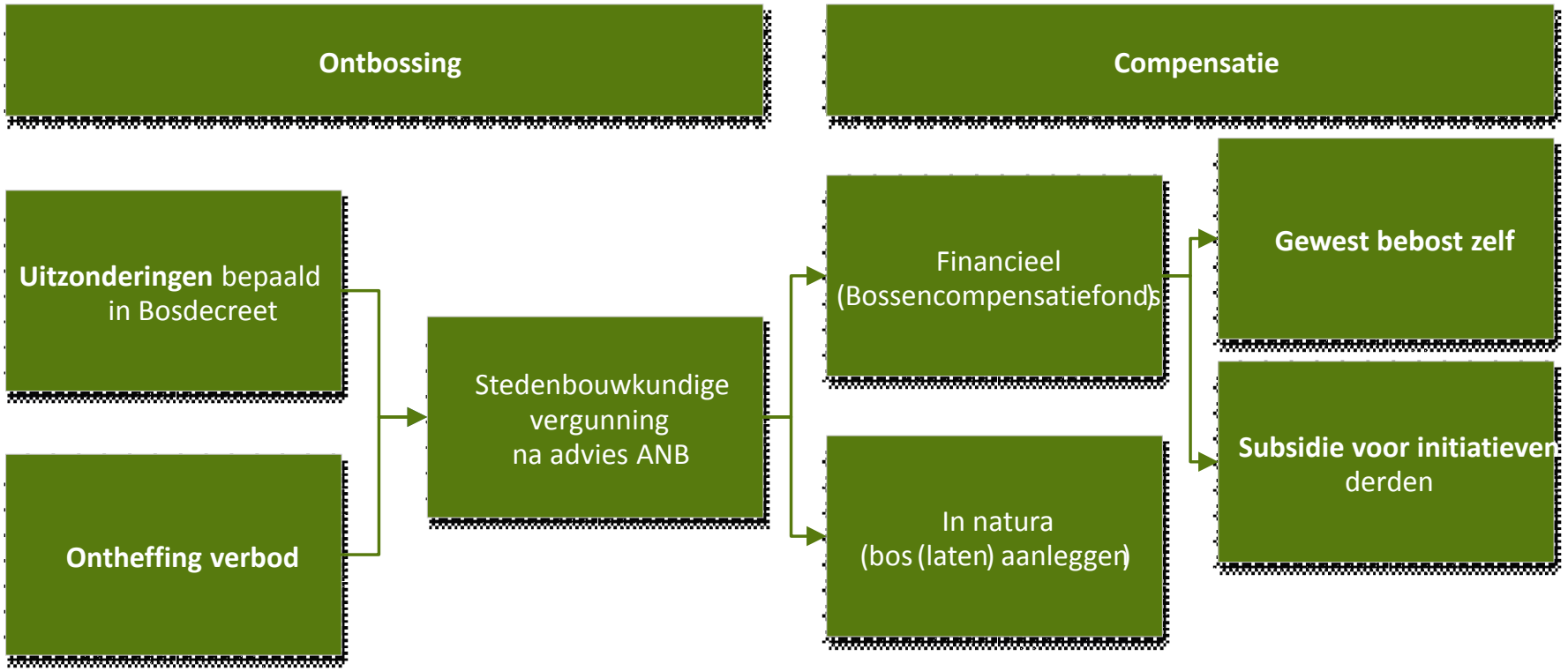
Ontbossing en compensatie

Uitvoering van de compensatieplicht bij ontbossing en werking van het Bossencompensatiefonds

Onderzoeksvragen

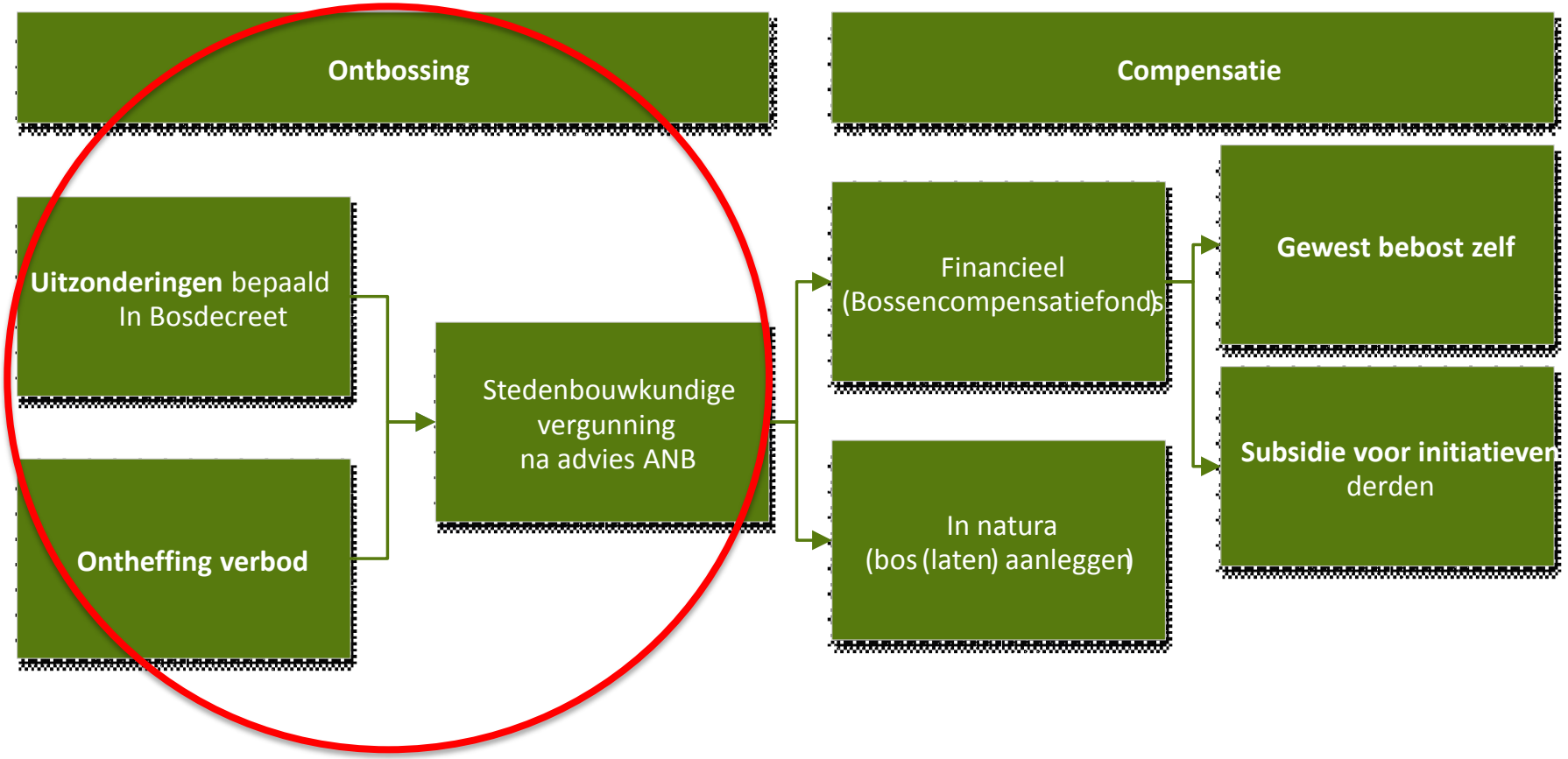
1. Voeren de minister en het ANB hun opdracht inzake ontbossingen op een effectieve wijze uit?
   (advisering stedenbouwkundige vergunningen - verlening van ontheffingen - goedkeuring van compensatievoorstellen)
2. Volgen de minister en het ANB de uitvoering van de compensatieplicht goed op?
   (compenserende bebossing in natura - storting bosbehoudsbijdrage)
3. Worden de middelen van het Bossencompensatiefonds op een effectieve wijze besteed ?
   (aankopen ANB - projectsubsidies)

Onderzoeksvragen

Audit Rekenhof: Ontbossing en compensatie
Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn, mei 2016

Ontheffing, vergunning en compensatie

Audit Rekenhof: Ontbossing en compensatie
Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn, mei 2016

Ontheffing, vergunning en compensatie

Ontheffing

82 hectaren/jaar (2005-2009) → 52 hectaren/jaar (2010-2014)

Adviezen

900 per jaar (2000-20014)

Vergunning - compensatie

3.421 ha vergund (2000-2014)

450 ha vrijgesteld compensatie (2000-2014)

Ontheffing, vergunning en compensatie

Ontheffing

82 hectaren/jaar (2005-2009) → 52 hectaren/jaar (2010-2014)

Adviezen

900 per jaar (2000-2014)

Vergunning - compensatie

3.421 ha vergund (2000-2014)

450 ha vrijgesteld compensatie (2000-2014)

- Gebaseerd op databank ANB (aanbeveling gegevensregistratie)

Audit Rekenhof: Ontbossing en compensatie
Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn, mei 2016

Ontheffing, vergunning en compensatie

Burger

Informatieverstrekking: voorhanden

Risico op ontbossing zonder vergunning:

- kleine, sluipende ontbossingen in woonzone
- risicozones (weekendverblijven)

→ reëel en moeilijk beheersbaar

Audit Rekenhof: Ontbossing en compensatie
Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn, mei 2016

Ontheffing, vergunning en compensatie

Vergunningverlener

- Geïnformeerd met omzendbrief, behalve aanpak ruimtelijk bedreigde bossen (aanbeveling)
- Volgt doorgaans advies ANB (3 ha/jaar afwijkend)
- Beoordelingskader voor ANB om in beroep te gaan ontbreekt (aanbeveling)
- Moeite om afschrift te bekomen van beslissingen in beroep of door gewestelijke diensten

Audit Rekenhof: Ontbossing en compensatie
Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn, mei 2016

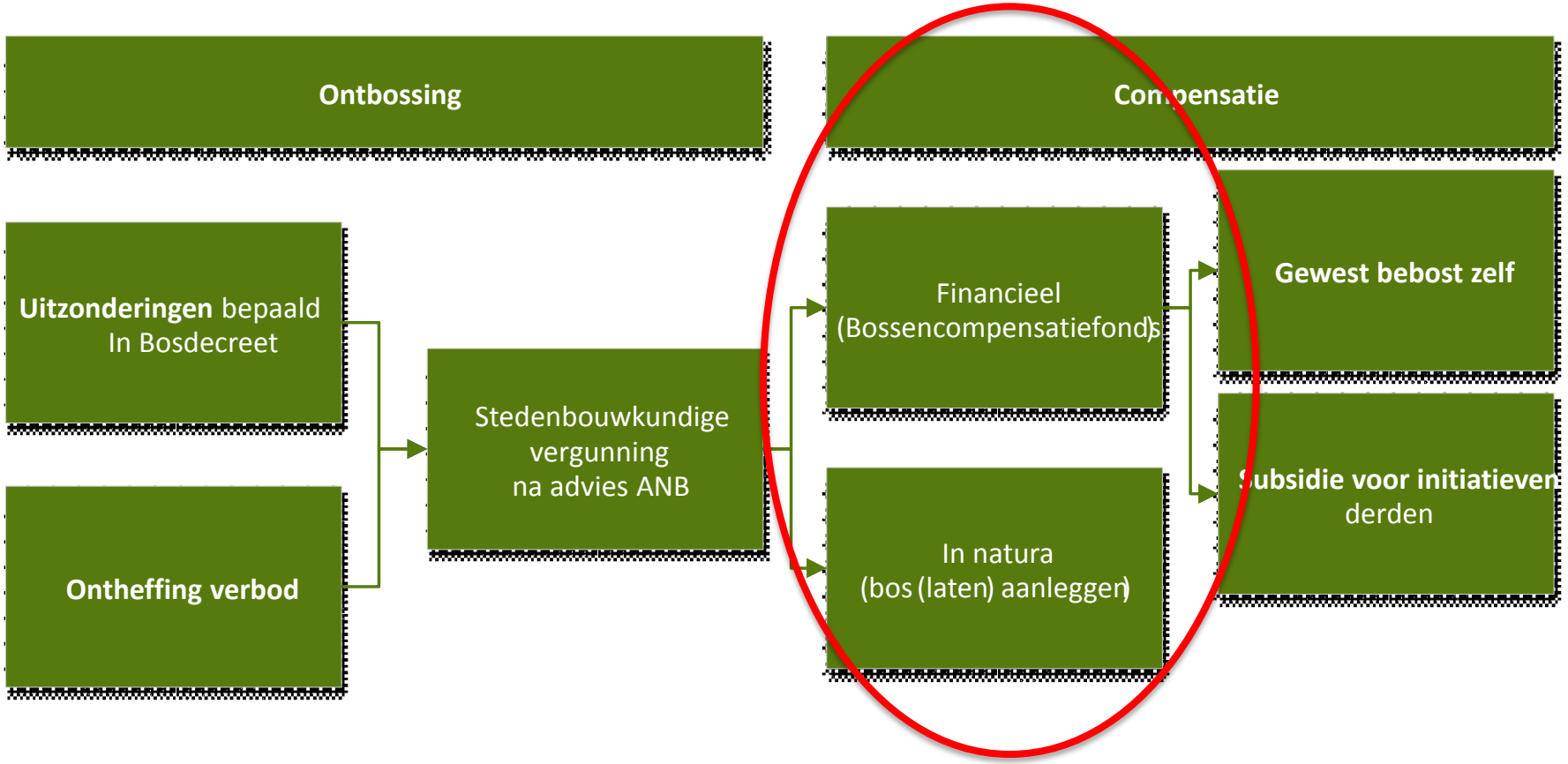
Ontheffing, vergunning en compensatie

Agentschap Natuur en Bos (Vlaamse overheid)

- Principes: decretaal en reglementair verankerd
- Interne dienstrichtlijnen: beschikbaar, actueel houden
- Informatieverstrekking naar derden: voorhanden
- Soms gebrek aan relevante informatie (bv. plaatselijke ruimtelijke plannen, ruimtelijk bedreigde bossen)
- Geen uniforme advisering m.b.t. de woonparken (aanbeveling)
- Advies doorgaans positief (harde bestemmingen)
- Interne kwaliteitsaudits te reactiveren (aanbeveling)

Audit Rekenhof: Ontbossing en compensatie
Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn, mei 2016

Uitvoering compensatieplicht

Audit Rekenhof: Ontbossing en compensatie
Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn, mei 2016

Uitvoering compensatieplicht

3.421 ha vergunde ontbossing

→ 455 ha vrij van compensatie

→ 3.860 ha te compenseren (coëfficiënt)

→ voorkeur voor financiële compensatie

	Natura	Financieel	Vrijgesteld
Dossiers	12%	78%	10%
Oppervlakte (ha)	1.520 ha	2.340 ha	455 ha
Oppervlakte (%)	40%	60%	
	3.860 ha		

Audit Rekenhof: Ontbossing en compensatie
Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn, mei 2016

Uitvoering compensatieplicht

Compensatie in natura

- Vooral op eigen terrein
  (57% van de dossiers; 64% van de oppervlakte)
- Wordt uitgevoerd, maar eindresultaat niet steeds goed
  (bebossing geslaagd in 81% van de gecontroleerde dossiers vs. 68% van de dossiers rijp voor controle)
- (Afnemende) achterstand inzake veldcontroles
  (Aanbeveling controleren en attesteren)

Audit Rekenhof: Ontbossing en compensatie
Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn, mei 2016

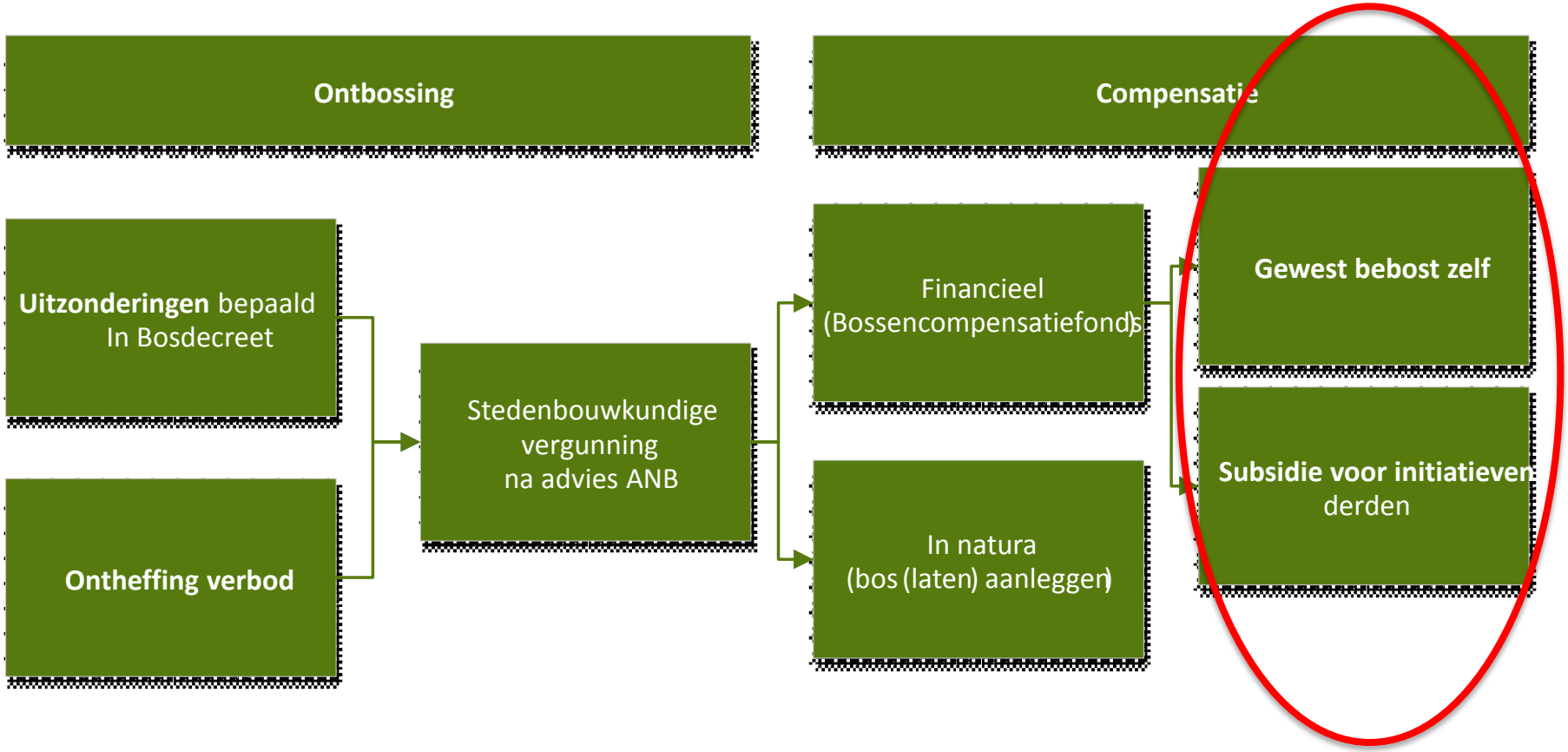
Uitvoering compensatieplicht

Financiële compensatie

- Geen zekerheid over volledige, correcte en tijdige registratie verschuldigde bosbehoudsbijdragen (en dus betalingen), want lacunes op vlak van:
  → beheersmaatregelen centrale dienst (uniformisering)
  → geïnformatiseerde koppelingen informatiesystemen
  → provinciaal administratief organisatieproces
- Aanbevelingen:
  → registratie, uitwisseling en controle
  → koppeling Ontbossingsdatabank en Orafin
  → functiescheidingen en risicobeheersing

Audit Rekenhof: Ontbossing en compensatie
Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn, mei 2016

Bossencompensatiefonds

Audit Rekenhof: Ontbossing en compensatie
Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn, mei 2016

Bossencompensatiefonds

- Financiële compensatie = Bosbehoudsbijdrage
  → aankopen ANB + subsidies
- Ontvangen bosbehoudsbijdragen (46,9 mio) volstaan niet om voldoende compensatiegronden aan te kopen:
  25,5 mio of 54% middelen aangewend
  ↔ 30% bebossingsopdracht
  (aanbeveling)

Bossencompensatiefonds

Aankopen door ANB

- Knelpunten: hoge gronddruk, uitsluiting gronden Herbevestigd agrarisch gebied (HAG), akkoord pachters, overeenkomst Vlaamse Belastingdienst (VLABEL), beperkte budgettaire machtiging, discussies Instandhoudings-doelstellingen (IHD) en ruimtelijke planningsprocessen (aanbevelingen)
- Actieplan opgesteld n.a.v. evaluatie aankoopproces
- 55% bebost, 45% onbekend: geen goed zicht op bebossingsgraad aankopen (< gebrekkige gegevensregistratie: aanbeveling databanken en invoer)

Audit Rekenhof: Ontbossing en compensatie
Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn, mei 2016

Bossencompensatiefonds

Subsidies: projectoproepen

- Oogmerk: aankopen voor boscompensatie sneller realiseren
- Kader voor lokale besturen is weinig stabiel (aanbeveling)
- Beoordeling projecten: groot verschil tussen edities en tussen provinciale diensten en jury onderling
- Gesubsidieerde aankoop van gronden verloopt traag

Audit Rekenhof: Ontbossing en compensatie
Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn, mei 2016

Aanbevelingen aan minister

- Onderzoek naar nood aan bijkomende maatregelen om compensatie daadwerkelijk te realiseren
- Werk maken van knelpunten in aankoopdossiers + toezien op implementatie actieplan
- Nood aan reglementair kader voor toekomstige projectoproepen
- Onderzoek naar mogelijke afwijking van budgettair plafond Bossencompensatiefonds
- Omzendbrief m.b.t. toplaag zonevreemde bossen uitvaardigen